

Рекомендація № R (86) 12
Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам
щодо заходів з попередження і зменшення
надмірного робочого навантаження в судах

*Ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи
на 399 засіданні заступників міністрів 16 вересня 1986 року*

Комітет Міністрів у відповідності з положеннями статті 15(b) Статуту Ради Європи,

враховуючи зростання кількості справ, які направляються на розгляд судів, що може перешкоджати праву кожного на публічний судовий розгляд упродовж розумного строку, закладене в статті 6.1 Європейської конвенції з прав людини;

враховуючи, більш того, велику кількість завдань, які не мають відношення до судівництва, але виконуються судьями, і кількість яких у ряді країн має тенденцію до збільшення;

будучи переконаним у необхідності обмеження кількості виконуваних судьями завдань, які не мають відношення до судівництва, а також скорочення будь-якого надмірного робочого навантаження на суди задля покращання якості відправлення правосуддя;

будучи також переконаним у необхідності постійного забезпечення рівного розподілу справ між судами і найбільш ефективного використання їхніх людських ресурсів,

пропонує урядам держав-членів, окрім виділення судовим органам необхідних засобів для ефективного розгляду зростаючої кількості справ у їхньому провадженні і зменшення кола завдань, які не мають відношення до судівництва, дослідити доцільність включення одного або кількох із наступних завдань в їхню судову політику:

I. Сприяти, де це необхідно, примиренню сторін як поза судовою системою, так і до чи в ході судового провадження.

З цією метою можна було б розглянути такі заходи:

а) передбачати разом із відповідними стимулами процедури примирення до судового провадження або інші способи врегулювання спорів поза рамками судового провадження;

б) покласти на суддів як одне з основних завдань обов'язок сприяти дружньому врегулюванню спорів усіма можливими методами і з всіх дотичних питань до початку судового провадження у справі чи на будь-якому етапі такого провадження;

с) вважати етичним обов'язком адвокатів або запропонувати компетентним органам визнати в якості такого обов'язку сприяння примиренню з іншою стороною до початку судового провадження у справі чи на будь-якому етапі такого провадження.

II. Не збільшувати, а поступово зменшувати кількість покладених на суддів завдань, які не мають відношення до судівництва, доручаючи такі завдання іншим особам або органам.

У додатку до цієї Рекомендації наведені приклади завдань, які не мають відношення до судівництва, але в деяких країнах виконуються судьями, і від яких суддів можна було б звільнити з урахуванням конкретних особливостей кожної країни.

III. Визначити органи поза судовою системою, до яких сторони зможуть звертатися для розв'язання позовних спорів на невеликі суми і в питаннях деяких конкретних галузей права.

IV. За допомогою необхідних засобів і у відповідних випадках вжити заходів для полегшення доступу до альтернативних методів розв'язання спорів та підвищення їхньої ефективності як процедур, здатних замінити судове провадження.

V. Зробити загальною практикою, якщо цього ще не існує, розгляд справ одним суддею в першій інстанції з усіх відповідних питань.

VI. Переглядати через регулярні проміжки часу компетенцію різних судів у плані обсягу і характеру позовів, які ними розглядаються, задля рівномірного розподілу робочого навантаження.

VII. Оцінити можливий вплив страхування судових витрат на збільшення кількості справ, які передаються на розгляд судів, і вжити відповідних заходів у разі встановлення, що таке страхування спонукає до подання необгрунтованих позовів.

Додаток до Рекомендації № R (86) 12

Приклади завдань, які не мають відношення до судівництва і від яких треба звільнити суддів у деяких країнах з урахуванням конкретних особливостей кожної країни

Шлюбні урочистості

Укладення договорів про сімейну власність

Прийняття рішень щодо оприлюднення накладених заборон на укладення шлюбу

Надання дозволу одному з подружжя представляти іншого (замість згоди того з подружжя, хто не може дати на це свою згоду)

Зміна прізвища та зміна імені

Визнання батьківства

Управління майном недієздатних осіб

Призначення законного представника недієздатних повнолітніх осіб і відсутніх осіб

Підтвердження придбання власності юридичними особами

Нагляд за звітністю торгових підприємств

Ведення торгових реєстрів:

торгових підприємств

компаній

торгових марок

автотранспортних засобів

кораблів, катерів і літаків

Видача ліценцій на здійснення господарської діяльності

Судове втручання у вибори і референдуми в способи, які не передбачені Конституцією

Призначення судді головою або членом комітету, коли присутність судді потрібна лише для посилення безсторонності такого комітету

Збирання податків і митних зборів

Збирання судових мит

Виконання функцій державного нотаріуса

Вжиття заходів щодо власності померлих

Складання документів і актів громадянського стану

Земельний кадастр (контроль за реєстрацією передачі власності, стягнень на нерухомість)

Призначення арбітрів у випадках, коли такого призначення вимагає закон